Rakennus- ja ympäristölautakunta

Aika 15.10.2026 klo 13:28 - 15:06

Paikka Kunnantalo, kunnanhallituksen kokoushuone/teams

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 18	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 19	Pöytäkirjantarkastajat	4
§ 20	Esityslistan hyväksyminen	5
§ 21	Maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukainen yhteiskäsittelylupa, M.H.Välikangas Oy, Hovila 849-401-51-56	6
§ 22	Rakennusjärjestyksen uudistaminen	26
§ 23	Ympäristökatselmus 2026	29
§ 24	Rakennus- ja ympäristölautakunnan viranhaltijapäätökset	30
§ 25	Muut asiat	31

Osallistujat

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Korhonen Matti	13:28 - 15:06	puheenjohtaja	
	Isopahkala Janne	13:28 - 15:06	jäsen	
	Lankinen Minna	13:28 - 15:06	jäsen	
	Hirvinen Juha	13:28 - 15:06	jäsen	
Muu	Vaaraniemi Pia	13:28 - 15:06	esittelijä	
	Rekilä Jouko	13:28 - 15:06	esittelijä, pöytäkirjanpitäjä	
Poissa	Potila Matti		varapuheenjohtaja	
	Isosaari-Pollari Sari		jäsen	
	Nylander Iida		jäsen	
	Lintilä Pasi		kh:n edustaja	

Käsitellyt asiat

18 - 25

Allekirjoitukset

Matti Korhonen
puheenjohtaja

Jouko Rekilä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Minna Lankinen
pöytäkirjantarkastaja

Juha Hirvinen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja on viety nähtäväksi kunnan verkkosivuille 26.10.2026

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

RakYmL 15.10.2026 § 18

Hallintosäännön mukaan kokouskutsu lähetetään neljä päivää ennen kokousta. Esityslista lähetetään kokouskutsun yhteydessä, ellei erityiset syyt ole esteenä.

Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Läsnäolijat sekä kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus todettiin.

Pöytäkirjantarkastajat

RakYmL 15.10.2026 § 19

Kokoukselle valitaan kaksi pöytäkirjantarkastajaa. Pöytäkirjantarkastajat toimivat tarvittaessa äänten laskijoina.

Pöytäkirja tarkastetaan ja allekirjoitetaan sähköisesti.

Päätös Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Minna Lankinen ja Juha Hirvinen.

Esityslistan hyväksyminen

RakYmL 15.10.2026 § 20

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Todetaan mahdolliset esteellisyydet.

Päätös Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukainen yhteiskäsittelylupa, M.H.Välikangas Oy, Hovila 849-401-51-56

RakYmL 15.10.2026 § 21
143/11.03.03/2026

Valmistelija ympäristötarkastaja

HAKIJA
M.H. Välikangas Oy
[redacted]

KIINTEISTÖ
849-401-51-56

ASIA
Päätös kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta koskevan maa-aineslain (555/1981) 4 §: n ja ympäristönsuojelulain (527/2014) 47 a §: n tarkoittamasta yhteiskäsittelyhakemuksesta.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA HAKEMUSTEN YHTEISKÄSITTELY
Toiminta on lupavelvollista maa-aineslain (MAL 555/1981) 4 §: n mukaan. Lisäksi toiminta on lupavelvollista ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 27 §: n ja ympäristönsuojelulain liitteen 1 taulukon 2 kohtien 7 c) ja 7 e) perusteella, kun kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää ja jossa on kiinteä murskaamo tai sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää.

MAL 4 a §: n ja YSL 47 a §: n mukaan maa-aineslupahakemus ja ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA
Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee lupa-asian maa-aineslain 7 §: n sekä ympäristönsuojelulain 34 §: n ja valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta (VNa 713/2014) 2 §: n kohtien 6 a) ja 6 b) mukaan.

ASIAN VIREILLETULO
Lupahakemus liitteineen on jätetty Toholammin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 15.6.2026, jolloin asian katsotaan tulleen vireille.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT

Kohteessa on ollut Toholammin Maaseutu- ja ympäristölautakunnan 28.11.2014 § 19 myöntämä maa-aineslupa. Luvan voimassaolo on päättynyt 31.12.2024.

OTTAMISALUE SEKÄ SEN YMPÄRISTÖ JA MAANKÄYTTÖ
Ottamisalue sijaitsee Toholammin kunnan keskustasta 11 km kaakkoon Lestijärven suuntaan Purontakasen kylän länsipuolella metsäkangasalueella. Kulku alueelle tapahtuu seututiestä 775 (Lestintie) kääntyvää metsäautotietä pitkin. Lestintieltä on matkaa 1,4 km ottoalueelle metsäautotietä pitkin.

Kallion louhinta tapahtuu lähes kokonaan vanhan suunnitelman mukaisella tavalla. Ottoalueen muotoa ja suuntausta muutetaan siten, että ottosuunta on korkeamman kallion suuntaan. Ottosuunnan muutoksen myötä ottomäärä kasvaa alkuperäisestä suunnitelmasta, kun keskimääräinen ottosyvyys kasvaa. Varastoalue on laajennettu alkuperäisestä vastaamaan tarvetta. Vanha ottotaso on +130.00 (N2000), joka pidetään samana.

Ottamisalueen koko on 2.25 ha, jossa kallion louhintaa tehdään 1.15 ha alueella ja varastoalueen koko on 1.10 ha. Vanhan louhoksen koko on 0.55 ha.

Alue on maapohjaltaan soramoreenikangasta, jossa on paikoin kallio pinnassa. Ottamisalueelta on puusto poistettu ja kannot kerätty vanhan ottotoiminnan aikana. Eteläreunassa on noin 0.20 ha harvaa mäntypitoista kasvatusmetsää, joka hakataan oton laajentuessa.

Ottamisalueen läheisyydessä ei ole asutusta. Lähin kiinteistö sijaitsee 1,2 km etäisyydellä koillisen suunnassa Lestintien varressa. Naapurikiinteistöt ovat metsätalouskäytössä. Etelän suunnassa sijaitsee Huhan moottorirata n. 0.95 km päässä.

Ottoalueen läheisyydessä ei ole suojelualueita tai muita häiriintyviä kohteita. Lähin pohjavesialue Hirsikangas sijaitsee 1,4 km päässä luoteessa. Alueella on toteutettu useita selvityksiä Länsi-Toholammin tuulipuistojen rakentamista varten. Ne löytyvät ympäristö.fi-palvelusta sekä Toholammin kunnasta.

Hakija on vuokrannut kiinteistön. Alueella on voimassa Toholampi-Lestijärvi tuulipuiston osayleiskaava (2018). Alueella on käynnissä kaavan päivitys. Suunniteltuja tuulivoimaloita ei sijoitu ottoalueelle. Ottoalueen kulkutie tulee toimimaan tuulivoimapuiston kulkutienä.

Suunnitelma-alue on maa- ja metsätalousaluetta, kuten myös ympäröivät kiinteistöt.

Suunnitelma-alue on kartoitettu ja vaaittu GNSS-laitteella toukokuussa 2026. Suunnitelman laadinnassa on käytetty Maanmittauslaitoksen kartta- ja

laserkeilausaineistoja sekä vanhaa suunnitelmaa. Mittaus on suoritettu ETRS-TM35FIN- koordinaatti ja N2000- korkeusjärjestelmän mukaisesti.

Ottamisalue ei sijaitse pohjavesialueella eikä niitä ole läheisyydessä. Alueella ei ole talousvesikaivoja. Alueelta on tehty useita tutkimuksia ja luontoselvityksiä, joiden mukaan ottoalueen ympärillä ei ole tärkeitä suojeltavia luontokohteita.

Suunnitelman alimmaksi ottosyvyydeksi on määritetty +130.00, joka vastaa vanhan suunnitelman mukaista ottotasoa. Koska otto tapahtuu n. 10…15 m vallitsevan maanpinnan alapuolelle, tehdään ottaminen veden alta. Louhokseen kertyvät sadevedet pumpataan koilliseen laskuojaan, josta vesi valuu pohjoispuolen louhikkoon pintavaluntana. Alapuolella ei ole laskuojia, vaan vesi suotautuu pintakivikkoon.

LAITOKSEN TOIMINTA

Ottamismäärä ja -aika

Kalliokiveä otetaan 10 vuoden lupa-aikana yhteensä 70 000 m^3, eli noin 7 000 m^3 vuosittain. Ottosyvyys on keskimäärin 13 m, ottosyvyyden vaihdellessa 9…16 m välillä. Oton tarve saattaa vaihdella merkittävästi riippuen alueen rakentamisesta, esim. tuulivoiman mukaan. Joinain vuosina voidaan murskata enimmillään 30 000-40 000 m^3.

Kallion louhinta- ja murskaustyöt

Alueella suoritettava kivenlouhinta on pääosin eri murskeiden tekoa. Louhinta ja murskaus tehdään nykyaikaisella siirrettävällä murskaamolla, jotka käyttävät eri työvaiheissa parhaan käyttökelpoisen tekniikan mukaisia laitteita ja tekniikoita.

Louhinta suoritetaan tavanomaisena pergerlouhintana (poraus ja panostus). Louhintatyö koostuu porauksesta, räjäytyksestä ja kiven rikotuksesta murskaukseen sopivaksi. Porauskalustona käytetään poravaunua, joka on varustettu pölynkeräyslaitteistolla. Ylisuurten lohkareiden rikotusta tehdään kaivinkoneeseen kiinnitettyllä hydraulisella iskuvasaralla. Louhe siirretään pyöräkuormaajalla siirrettävään murskauslaitokseen ja edelleen varastoalueelle.

Louhintaa tehdään karttojen mukaisesti kaakon suuntaan ja ajoluiskana toimii ennestään luoteisreunassa oleva luiska. Louhintasyvyys vaihtelee 9…16 m välillä, ollen keskimäärin 13 m. Louhintajyrkkyytenä käytetään 7:1. Pohja louhitaan suunnitelma mukaisesti tasaiseksi alimmillaan tasoon +130.

Louhoksella on toimintaa (louhinta, murskaus ja kuljetukset) ympäri vuoden. Alueella suoritetaan louhintaa ja murskausta 1-2 vuoden välein. Räjäytyskertoja on yleensä 1-3 louhintakertaa kohden. Louhintajakso kestää kerrallaan n. 1-4 vk. Louhintaa ja murskausta suoritetaan arkisin

(maanantaista perjantaihin) seuraavasti: murskaamista klo 7.00-22.00 välisenä aikana, poraamista klo 7.00-21.00 välisenä aikana sekä räjäyttämistä ja rikottamista klo 8.00-18.00 välisenä aikana. Satunnaisesti erityisistä syistä, murskausta voidaan suorittaa myös lauantaina klo 7.00-18.00 välisenä aikana. Koneiden ja laitteiden mahdollisia kunnossapitotöitä saatetaan tehdä viikonloppuisin.

Murskaus suoritetaan siirrettävällä murskauslaitoksella. Tarvittava kalusto tuodaan jokaista louhinta- ja murskauskertaa varten paikalle ja kuljetetaan työn päätyttyä pois. Laitos koostuu yleensä esimurskaimesta, välimurskaimesta ja yhdestä tai useammasta jälkimurskaimesta sekä seulastosta.

Murskauslaitos sijoitetaan louhoksen pohjalle, mahdollisimman kauas ja alas häiriintyvistä kohteista. Tuotevarastokasat sijoitetaan meluesteiksi häiriintyvien kohteiden suuntaan Toholammin keskustan ja Lestintien puolelle louhosta, jolloin tuotevarastokasat muodostavat luonnollisen melu- ja pölyesteen. Korkea kallioseinämä sekä tuotevarasto- ja pintamaakasat muodostavat alueelle melu- ja pölyesteen.

Murskeen siirtoon ja kuormaukseen käytetään pyöräkuormaajaa. Valmis murske kuljetetaan asiakkaille kuorma-autoilla. Louhoksen ja varastoalueen sijoitus on esitetty suunnitelmakartassa.

Työturvallisuus
Louhinnassa ja räjäytysaineiden käsittelyssä noudatetaan viranomaisten antamia turvallisuusohjeita, kuten valtioneuvoston päätös räjäytys- ja louhintatyön järjestelyohjeista ja kemikaalilaki. Myös työn turvallisuudesta annettua lakia (738/2002) sekä valtioneuvoston työturvallisuudesta annettua asetusta (26.3.2009/205) tulee noudattaa. Tiealueella työskenneltäessä ja koneita siirrettäessä sekä lastattaessa on noudatettava tieliikennelakia ja -asetusta.

Puiden ja kantojen poisto
Ottamisalue on puutonta ottoaluetta lukuun ottamatta lisäaluetta koillisessa n. 0,20 ha, jossa on jonkin verran mäntymetsää. Puusto hakataan pois, kannot nostetaan ja murskataan energiakäyttöön.

Pintamaiden varastointi ja käsittely
Pintamaita on poistettu vanhan toiminnan aikana ja käytetty otetun louheen kanssa tien ja pohjien tekoon. Nyt käyttöön otettavilla alueilla kuorittavia pintamaita syntyy arviolta melko vähän, noin 1 800 m^3. Pintamaat nostetaan alueen reunoille tai läjitetään ottoalueelle. Pintamaiden kuorintaa tehdään oton edetessä vähitellen. Pintamaita käytetään maisemointiin sekä mm. louhoksen reunaesteiden tekoon.

Alueen merkintä
Ottamisalue sekä ottamissyvyys merkitään maastoon paaluilla ja korkeusmerkeillä. Alueelle sekä tuloteille asennetaan työmaasta kertovia tauluja, sekä jyrkästä seinämästä varoittavia tauluja. Jyrkkä seinämä merkitään näkyvästi lippusiimalla, joka sijoitetaan 10-20 metrin etäisyydelle louhokssen reunasta. Lisäksi voidaan käyttää pintamaista tehtyä 2-3 m korkeaa maavallia sekä lohkareita. Esteiden tarkoituksena on varoittaa maastossa mahdollisesti liikkujia putoamisvaarasta, sekä estää putoaminen jyrkänteeltä. Lisäksi merkinnässä voidaan käyttää apuna värikästä merkintänauhaa.

Liikennejärjestelyt
Liikennöinti ottamisalueelta tapahtuu 1,6 km pitkää metsäautotietä pitkin Lestintielle. Tiehen on käyttöoikeus. Keskimäärin raskaan liikenteen käyntejä on toiminta-aikana n. 0-6 käyntiä/pv ja enintään 25 käyntiä/pv kiireisenä aikana.

Vesien johtaminen
Louhokseen kertyvä sadevesi pumpataan kartan mukaisesti koillisen reunojaan. Pumppausvedet valuvat pohjoisen suuntaan louhikkoon ja imeytyvät metsäalueen soramoreeniin. Vedet suotautuvat tehokkaasti louhikkoisessa viettävässä metsäpohjassa. Louhoksen pohjan kallistuksilla varmistetaan, ettei alueen pohjalle lätäköidy pintavesiä, vaan ne voidaan hallitusti pumpata kartan mukaisesta pumppauspaikasta.

Ottamistaso
Kallion louhinta ulotetaan suunnitelmassa esitettyyn tasoon, alimmillaan +130.00 (N2000), joka on myös vanhan luvan mukainen ottotaso.

Öljytuotteiden ja jätteiden käsittely
Urakoitsija tuo muualta tarvittavat poltto- ja voiteluaineet sekä muut louhinnassa tarvittavat aineet. Varastointi on lyhyttä toiminnan aikaista. Tarvittavat polttoaineet säilytetään kaksoisvaippasäiliöissä. Toimintajakson loputtua, esim. 1 vk murskaus, polttoainesäiliöt viedään pois alueelta. Voiteluaineet ja mahdollisesti syntyvät ongelmajätteet säilytetään tiivispohjaisessa lukittavassa teräskontissa.

Alueella säilytetään luvan hakijan kuormauskalustoa. Alueella ei säilytetä kuljetuskalustoa eikä poltto- ja voiteluaineita.

Nestemäisten polttoaineiden, voiteluaineiden ja muiden pohjavedelle vaaraa aiheuttavien aineiden tilapäinen varastointi ja polttoaineiden jakelupaikka, sekä mahdollinen kuljetus- ja maansiirtokaluston tilapäinen säilytys tulee sijoittaa varastoalueelle tiivispohjaiseen kohtaan. Louhintaurakoitsijan huoltoperävaunu ja kuormauskalusto säilytetään varikkoalueella.

Tankkauslaitteisto varustetaan sulkuventtiilillä, ettei tankkauslaitteiston vuoto- ja rikkoutumistilanteissa säiliö pääse valumaan tyhjäksi.

Tankkauslaitteisto lukitaan luvattoman käytön estämiseksi. Työkoneiden osalta on valvottava, ettei niistä pääse vuotamaan maahan poltto- tai voiteluaineita. Varikkoalueella, jolla varastoidaan tai käsitellään poltto- ja voiteluaineita, varataan turvetta tai muuta öljynimeytysainetta riittävä määrä (100-200 l). Mahdollisen öljyvahingon sattuessa tulee tilanteen paheneminen estää ja ryhtyä toimenpiteisiin öljyyntyneen maan poistamiseksi. Asiasta tulee ilmoittaa välittömästi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja paikalliselle pelastuslaitokselle. Mikäli ottamistoiminnan aikana on tarvetta pölynsidontaan, suositellaan se suoritettavaksi kastelemalla puhtaalla vedellä.

Ottamisalueelle ei tule varastoida tai haudata kiinteitä eikä nestemäisiä jätteitä.

Pintavesien tarkkailu
Pintavesien laatua tarkkaillaan toiminnan aikana aistinvaraisesti. Pohjavesiä ei ole alueella. Jos havaitaan poikkeamia, otetaan tarvittaessa vesinäytteitä, jotka tutkitutetaan asianmukaisessa tutkimuslaitoksessa. Mikäli ottoalueella syntyy sameita vesiä tai pumpataan hetkittäin vesiä, kiintoaineksen poistamiseksi rakennetaan laskeutusaltaat tarvittaviin paikkoihin.

Alueen viimeistelytyöt
Viimeistelytyöt suoritetaan mahdollisuuksien mukaan vaiheittain ottamistoiminnan edetessä siten, ettei tarpeettoman suuria viimeistelemättömiä alueita synny. Jälkihoidon yhteydessä alue siistitään. Luontoon kuulumattomat rakenteet, romut ja jätteet viedään asiaankuuluviin keräilypaikkoihin.

Toiminnan loputtua louhos täyttyy vähitellen sadevesistä ja siitä muodostuu kalliolampi, jonka vesisyvyys on 9 m. Louhoksen yläluiskiin tehdään tarvittavat suojarakenteet lohkareista tai 2-3 m korkeat maavallit. Vesitason arvioidaan asettuvan toiminnan loputtua ylimmillään tasoon +139.00. Vanha luiska jätetään selvästi tulevan vesitason alapuolelle, korkeudesta +133.00 ylöspäin. Näin louhokseen jää hätäpoistumisreitti esimerkiksi eläimiä varten.

Reunamilta ja varastoalueelta alue metsittyy luontaisesti ja palaa ottamistoiminnan jälkeen metsätalouskäyttöön. Metsityksen suunnittelussa ja toteutuksessa käytetään tarvittaessa apuna metsäalan asiantuntijoita.

Ympäristö-, luonto- ja maisemavaikutukset
Suunnitelma-alueella ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Alueella on toteutettu useita selvityksiä Länsi-Toholammin tuulipuistojen rakentamista varten. Selvitysten mukaan ottoalueen läheisyydessä ei ole luontokohteita, jotka rajoittaisivat ottotoimintaa.

Ympäristöpäästöjen näkökulmasta ottoalue sijaitsee hyvällä paikalla, sillä jos tuulivoimapuistoa aloitetaan rakentamaan ja on tarve kiviaineksille, kuljetusmatkat ovat lyhyet louhoksesta ja ilmastopäästöt kuljetuksesta siten pienet.

Meluhaitat ovat vähäisiä, sillä ottamisalueen välittömässä läheisyydessä ei ole asutusta. Suomen ympäristökeskuksen julkaisussa ”Ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa”, on esimerkki äänen leviämisestä louhinta- ja murskausalueelta. Esimerkissä on kahdella sivulla 10 m korkeat esteet 25 m:n etäisyydellä murskauslaitoksesta (varastokasat ja louhinta- rintaus). Laskentakorkeus on mp+2 m ja pehmeä maanpinta. Esimerkin mukaan äänitaso laskee esteiden vaikutuksesta 55 dB:n alapuolelle n. 270 m:n matkalla ja 45 dB:n alapuolelle n. 400 m:n matkalla (matkat murskaamon sijoituspaikasta). Suunnissa missä ei ole esteiden vaikutusta, äänitaso laskee 55 dB:n alapuolelle n. 450 m:n matkalla.

Pölyhaittojen vähentämiseksi pölyn sidontaan käytetään tarvittaessa puhdasta vettä. Maa-aineksen otosta ei arvioida aiheutuvan ympäristölle merkittävää pölyhaittaa. Siirrettävänä murskaimena käytetään Tielaitoksen luokituksen mukaista B- luokan murskauslaitosta, jossa pölyn haitallista leviämistä vähennetään tarvittaessa kiviaineksen kastelulla ja kuljettimien koteloinneilla. Kyseisellä murskaamolla sallittu leijuma vapaassa tilassa kahden tunnin aikana (0,4 mg^3, 2 tuntia) alitetaan 150 m:n etäisyydellä laitoksesta. Kuivana aikana louhokselta irrotettua ja murskaamolle tuotua louhetta voidaan tarvittaessa kastella vedellä ennen murskaamoon syöttämistä.

Toiminnasta aiheutuvat hengitettävien hiukkasten päästöt (PM_{10}) eivät ylitä valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta 711/2001 säädettyjä raja-arvoja ulkoilmassa lähialueen vakituisten ja vapaa-ajan asuntojen lähistöllä. Laitoksen toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta ilman laatuun laitoksen ulkopuolella.

Toiminnan vaikutukset ovat vähäisiä, sillä alueella on jo vanhaa ottotoimintaa. Vaikutukset ovat lähinnä lähimaisemakuvaan liittyviä, pääosin ottamistoiminnan aikaisia ja jäävät vähäisiksi. Ottamistoiminnan päätyttyä viimeistellylle alueelle syntyy louhosvesiallas.

ASIAN KÄSITTELY

Tiedottaminen

Yhteislupahakemuksen vireilläolosta on kuulutettu 31.7.-7.9.2026 välisenä aikana Toholammin kunnan nettisivuilla. Lisäksi hakemuksen kohteena olevan kiinteistön naapureita on kuultu kirjeitse. Lupa- ja valvontavirastosta sekä ympäristöterveydenhuollosta on pyydetty lausunnot.

Muistutukset ja mielipiteet
Hakemuksesta ei ole jätetty muistutuksia tai mielipiteitä.

Lausunnot
Hakemuksesta ei saatu lausuntoja.

Hakijan kuuleminen ja vastine
Koska muistutuksia tai mielipiteitä ei jätetty eikä lausuntoja saatu, hakijan ei ollut tarpeen antaa vastinetta.

Valmistelijan ehdotus:
Lupa myönnetään edellyttäen, että toiminnassa noudatetaan tässä päätöksessä annettuja lupamääräyksiä ja muilta osin toimitaan hakemuksen ja siihen lisättyjen suunnitelma-asiakirjojen mukaisesti.

LUPAMÄÄRÄYKSET
YLEISET LUPAMÄÄRÄYKSET

1. Laitoksen toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetusta kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VNa 800/2019), ellei tässä päätöksessä annettavissa lupamääräyksissä muuta määrätä.

2. Kalliokiviainesten louhintaa ja murskausta saa harjoittaa kiinteistölle 849-401-51-56 sijoittuvalla ottamisalueella siten kuin 27.5.2026 päivätyissä hakemusasiakirjoissa, suunnitelmakartoissa ja leikkauspiirroksissa on esitetty.

   Ottamisalue on merkittävä selkeästi ennen toiminnan aloittamista ja merkitsemisestä on ilmoitettava lupaviranomaiselle.

3. Louhoksen ja naapurikiinteistöjen väliin tulee jättää vähintään 30 metriä leveä suojavyöhyke, jolta maa-aineksia ei saa ottaa. Suojavyöhykkeellä voi olla pintamaista ja esimerkiksi irtolohkareista rakennettuja suojarakenteita siten, että suojarakenteen ulkoreunan etäisyys naapurikiinteistön rajasta on vähintään viisi metriä.

LUVAN VOIMASSAOLO, TUOTANTOMÄÄRÄ JA TOIMINTA-AIKA

4. Lupa on voimassa siihen saakka, kunnes luvassa sallitut maa-ainekset on otettu loppuun, kuitenkin enintään 30.11.2036 saakka. Sallittu ottamismäärä on enintään **70 000 m³** kalliokiviaineksia. Vuotuiseksi ottamismääräksi muodostuu siten 7 000 m³.

   Mikäli vuotuinen ottamismäärä poikkeaa suunnitellusta, tulee siitä ilmoittaa välittömästi valvontaviranomaiselle vuotuisen valvontamaksun muuttamiseksi.

5. Laitoksella saa valmistaa kalliokivimursketta keskimäärin 6 000 t/a ja enintään 30 000 t/a sekä louhetta keskimäärin 1 000 t/a ja enintään 10 000 t/a.

6. Toimintaa voi harjoittaa siten, että murskaaminen on sallittu arkipäivisin klo 7-22, poraaminen arkipäivisin klo 7-21 sekä räjäyttäminen ja rikotus arkipäivisin klo 8-18. Kuormaaminen ja kuljetus on sallittu arkipäivisin klo 7-20.

7. Louhinnan ja murskaamisen aloittamisesta on ilmoitettava lupaviranomaiselle. Samalla on ilmoitettava mahdollinen urakoitsija yhteystietoineen sekä esitettävä arvio toiminnan kestosta. Toimintajakson päättymisestä on niin ikään ilmoitettava lupaviranomaiselle.

TOIMINNAN ALOITTAMINEN

8. Ennen ottamistoiminnan aloittamista luvan hakijan on jätettävä Toholammin kunnalle 10 000 euron suuruinen vakuus jälkihoitotoimenpiteiden suorittamisen varmentamiseksi sekä ympäristön saattamiseksi ennalleen. Vakuuden tulla voimassa vähintään kuusi kuukautta luvan päättymisen jälkeen eli 30.5.2036 saakka. Vakuuden määrää on mahdollista eri päätöksellä muuttaa luvan voimassaoloaikana.

MAA-AINESTEN OTTAMINEN SEKÄ MAAPERÄN JA POHJAVEDEN SUOJELU

9. Ottamisen saa tällä luvalla toteuttaa enimmillään tasoon **+130.00 (N200)**. Ottamisalueelle on sijoitettava riittävä määrä korkomerkintöjä, joiden säilymisestä alueella on huolehdittava.

10. Ottamisalueesta ei saa aiheutua missään toimintavaiheessa vaaraa ympäristölleen. Ottamisalue tulee merkitä maastoon selvästi lippusiimalla. Ottamisalue on rajattava pintamaista tehdyllä 2-3 metriä korkealla maavallilla tai 1,5 metriä korkealla teräsverkkoaidalla. Lisäksi suojina tulee käyttää selvästi havittavia lohkareita putoamisen ja vahinkojen estämiseksi.

    Alueen sisääntulotielle on asennettava varoitustaulut varoittamaan sivullisia alueella liikkumisen vaarallisuudesta. Tarvittaessa ottamisalueelle johtava tie on suljettava lukittavalla puomilla. Louhoksen ympärillä olevan aidan, maanpenkereen ja varoitusmerkintöjen kuntoa tulee tarkkailla ja tarvittaessa korjata ne niin, että alueella mahdollisesti liikkuville ihmisille tai eläimille ei aiheudu vaaratilanteita.

11. Ottaminen ja kiviainesten kuljetukseen liittyvät tiejärjestelyt tulee toteuttaa siten, että ottamisalueen läheisille kiinteistöille säilyy esteetön kulkumahdollisuus koko ottamistoiminnan ajan ja sen jälkeen.

12. Toiminta on järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja maa-ainesesiintymää tulee hyödyntää säästeliäästi ja taloudellisesti siten, ettei toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

13. Ulkopuolisten pintavesien pääsy louhokseen tulee estää rakenteellisillä ratkaisuilla, kuten maavalleilla ja -kynnyksillä.

14. Poltto- ja voiteluöljyn ym. ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi sekä koneiden ja autojen säilytys alueella on kielletty ilman sellaisia suojarakenteita, joilla maaperän ja pohjaveden pilaantumisvaara poistetaan.

    Toiminnassa käytettävien työkoneiden tankkauspaikka tulee sijoittaa alueelle siten, että vaaraa polttonesteiden tai muiden veden laadulle haitallisten aineiden kulkeutumisesta pohjaveteen ei ole. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä. Koneiden pienimuotoisiakaan huolto- ja korjaustöitä ei saa tehdä kaivannon pohja-alueilla. Suuremmat huolto- ja korjaustyöt tulee tehdä suunitelma-alueen ulkopuolella niille varatuissa tiloissa.

    Polttoainesäiliöt ja muut haitalliset kemikaalit tulee poistaa alueelta kunkin toimintajakson päätyttyä. Aina säiliön siirron yhteydessä maaperä tulee tarkastaa ja mahdolliset valumat tulee poistaa ja toimittaa asianmukaiseen käsittelyyn. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä kaikissa ottamisen vaiheissa. Mikäli maaperään tai pohjaveteen onnettomuuden seurauksena pääsee öljyä tai muuta veden laadulle haitallista ainetta, on siitä välittömien torjuntatoimenpiteiden lisäksi ilmoitettava hyvinvointialueen pelastuslaitokselle, LVV:lle sekä Toholammin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Saatavilla tulee olla riittävästi imeytysmateriaalia.

MELUN TORJUNTA

15. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää lähimpien asuinrakennusten piha-alueilla päivisin klo 7-22 ekvivalenttimelutasoa 55 dB (LAeq) eikä muina aikoina ekvivalenttimelutasoa 50 dB (LAeq). Mikäli ilmenee, että toiminnasta saattaa aiheutua kohtuutonta meluhaittaa, tai muutoin on syytä olettaa, että valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädetyt ulkomelun ohjearvot ylittyvät häiriintyvissä kohteissa, lupaviranomainen

voi velvoittaa luvan haltijan selvittämään melutilanteen ja poistamaan meluhaitan.

16. Luvan haltijan tulee riittävin suojaustoimenpitein estää kiviainesten räjäyttämisestä, louhinnasta, murskaamisesta, kuormaamisesta ja kuljettamisesta aiheutuvan haitallisen melun leviäminen alueen ympäristöön. Murskauslaitos tulee sijoittaa louhoksen pohjalle sekä toiminnan melu- että pölyhaittojen vähentämiseksi. Kiviaines- ja muiden maa-ainesten varastokasat on sijoitettava siten, että ne estävät melun leviämisen ensisijaisesti melulle altistuvien kohteiden suuntaan.

    Räjäytystyön mitoitus ja laajuus tulee mahdollisuuksien mukaan suunnitella ja toteuttaa siten, että ympäristöön johtuvaa melua ja tärinää voidaan rajoittaa.

PÖLYN TORJUNTA

17. Kiviaineksen louhinta ja murskaus tulee toteuttaa siten, että pölyn leviämistä ympäristöön estetään mahdollisimman tehokkaasti. Murskauslaitoksen ja varastokasojen sijoittelulla on estettävä häiritsevän pölyn leviäminen ympäristöön kuten lupamääräyksessä 16 on velvoitettu. Murskausalueen pölypäästöjä on tarvittaessa rajoitettava kastelemalla murskattavaa kiviainesta sekä kastelemallla tai suojaamalla läjitys- ja tiealueita.

18. Murskauslaitoksen aiheuttamaa pölyä tulee rajoittaa säätämällä kuljettimien putoamiskorkeus mahdollisimman pieneksi, koteloimalla kuljettimen ja seulat tai käyttämällä muuta pölyn leviämisen estämisen kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

19. Mikäli ilmenee, että toiminnasta saattaa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa, tai muutoin on syytä olettaa, että säädetyt pölyn raja-arvot ylittyvät häiriintyvissä kohteissa, lupaviranomainen voi velvoittaa luvan haltijan selvittämään pölyn leviämistä sekä poistamaan pölyhaitan.

RÄJÄYTYSTYÖT

20. Räjäytystöitä alueella voi suorittaa vain asianomaiset luvat omaava toiminnanharjoittaja. Räjähdysaineiden käyttö tulee toteuttaa Turvatekniikan keskuksen hyväksymällä tavalla.

21. Kiviaineksen ottajan on tehtävä työmaasta louhinta- ja räjäytystöiden turvallisuussuunnitelma, jonka perusteella räjäytykset voidaan mitoittaa siten, ettei niistä aiheudu haittaa tai vaaraa toisen omaisuudelle tai alueen ympäristölle ja asutukselle. Louhintaräjäytykset tulee toteuttaa laaditun räjäytyssuunnitelman mukaisesti.

22. Mikäli alueella on tilapäisesti tarpeen suorittaa räjäytyksiä muina aikoina, tulee niistä ilmoittaa etukäteen Toholammin kunnan

ympäristönsuojeluviranomaiselle. Räjäytyksissä käytettävät kertapanostukset on oltava riittävän pieniä, jolla estetään vahinkojen aiheutuminen alueen ympäristölle. Luvan haltija on velvollinen korvaamaan kaikki louhinnasta ja murskauksesta kolmannelle osapuolelle mahdollisesti aiheutuvat vahingot.

23. Mikäli räjähdysaineita poikkeustapauksissa joudutaan väliaikaisesti varastoimaan alueella, ne on säilytettävä lukitussa ja valvotussa tilassa siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa henkilöille, omaisuudelle tai ympäristölle.

JÄTTEET JA JÄTEVEDET

24. Ottamisalueelle ei saa sijoittaa jätteitä. Kunkin toimintajakson päätyttyä sinne kertyneet jätteet tulee poistaa alueelta ja alue on siistittävä.

25. Toiminnassa syntyvät jätteet on lajiteltava ja toimitettava asianmukaiset luvat omaaviin käsittelypaikkoihin. Hyödyntämiseen kelpaamattomat jätteet on kerättävä kannelliseen jäteastiaan ja toimitettava jätekeskukseen tai jätteiden lajitteluasemalle. Vaaralliset jätteet on varastoitava erillään muista jätelajeista suljetuissa ja asianmukaisesti merkityissä astioissa katettuina tai muuten vesitiiviisti. Jos vaarallisia jätteitä luovutetaan siirtoa varten, on jätteiden siirrosta laadittava siirtoasiakirja. Jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä (Jokilaaksojen jätelautakunta). Luvanhaltijan on valvottava sitä, ettei aluetta käytetä kaatopaikkana. Alueelle pääsy on tarvittaessa estettävä.

26. Mikäli toiminnassa syntyy sosiaalitilojen jätevesiä, ne tulee johtaa umpisäiliöön, josta ne on toimitettava jätevedenpuhdistamolle tai muuhun niille hyväksyttyyn vastaanottopisteeseen. Sosiaalitiloissa voidaan käyttää myös kuivakäymälää, jonka jätteet on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Alueen maaperään ei saa laskea käsittelemättömiä jätevesiä tai kuivakäymäläjätteitä.

JÄLKIHOITOTYÖT

27. Ottamisalueen jälkihoito on tehtävä vähintään siten kuin Ympäristöministeriön oppaassa 2023-07-13 Maa-ainesten ottaminen: Opas ainesten kestävään käyttöön, luku 7, on esitetty. Toteutettavia jälkihoitotöitä ovat siten mm. alueen siistiminen ja soveltumattoman käytön estäminen, alueen muotoilu ympäristöön sopivaksi, tiivistyneiden alueiden kuten kulkuväylien ja varastokenttien pehmentäminen sekä pintamaiden palauttaminen kasvualustaksi ja sen metsittäminen.

28. Maisemointia tulee toteuttaa ottotoiminnan edetessä. Louhoksen reunat tulee muotoilla 2 metriä kaivannon arvioidun täyttymisvesipinnan alapuolelle saakka kaltevuuteen 1:2,5 siten, että luiskien yläosat

muotoillaan alueen muuhun ympäristöön sopiviksi. Kuoritut pintamaat tulee sijoittaa hakemuksen mukaisesti ja osin hyödyntää alueen maanparannukseen. Humuspitoisia pintamaita ei saa käyttää täyttymisvesipinnan alapuolisten luiskien muotoiluun. Louhoksen pohjalta tulee poistaa erityisen terävät kallio- ja kiviainekset ennen kaivannon lopullista täyttymistä vedellä. Toiminnan loputtua kaikki maa-ainesten varastokasat tulee poistaa. Varastokasojen pohjat sekä tiivistyneet kulkureitit tulee möyhiä ja pehmentää, lukuun ottamatta alueelle jäävää tiestöä ja veden alle jääviä osia, sekä alue tulee metsittää istuttamalla puiden taimet metsähoitoyhdistyksen ohjeiden mukaisesti.

TARKKAILU- JA KIRJANPITOMÄÄRÄYKSET

29. Tukitoiminta-alueen suojausrakenteita ja mahdollisia polttoaine-, öljy- ja muita kemikaalipäästöjä tulee tarkkailla säännöllisesti.

30. Luvanhaltijan tulee vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoittaa Toholammin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle alueelta otetun maa-aineksen määrä ja laatu. Ilmoitus tulee tehdä myös vuosilta, jolloin ei ole ollut ottoa. Ilmoitus tulee tehdä ensisijaisesti sähköisellä ilmoituslomakkeella, josta tiedot siirtyvät valtakunnalliseen maa-aineslupa –tietojärjestelmään (NOTTO). Mikäli ottotietoja ei ilmoiteta sähköisellä ilmoituslomakkeella, tiedot voi toimittaa vaihtoehtoisesti kirjallisesti tai sähköpostitse Toholammin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka kirjaa ne NOTTO-järjestelmään.

31. Laitoksen toiminnasta tulee pitää kirjaa. Kirjanpidosta tulee laatia vuosiyhteenveto, jossa on esitettävä ainakin seuraavat tiedot:

- kalliosta irrotetun kiviaineksen määrä
- murskauslaitoksen toiminta-ajat, raaka-ainetiedot ja tuotantomäärät
- varastoidut kiviainestuotteet ja niiden määrät vuoden lopussa
- polttoaineen, öljyn ja muiden kemikaalien varastointi- ja käyttömäärät
- muodostuneet jätteet ja vaaralliset jätteet sekä niiden edelleen toimittaminen
- laitoksella tehdyt huoltotoimenpiteet
- ympäristönsuojelun kannalta merkittävät häiriötilanteet ja onnettomuudet

Kirjanpidossa ja sen yhteenvedon laatimisessa tulee kuitenkin noudattaa, mitä jätelainsäädännössä siitä määrätään.

32. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä valvontaviranomaiselle. Vuosiyhteenveto on toimitettava lupaviranomaiselle seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä, viranomaisen määräämällä tavalla.

KAIVANNAISJÄTTEIDEN JÄTEHUOLTOSUUNNITELMA

33. Kaivannaisjätteiden varastoimisessa, käsittelemisessä ja hyödyntämisessä on noudatettava esitettyä kaivannaisjätteiden

jätehuoltosuunnitelmaa sekä mitä tässä päätöksessä on määrätty näiden käsittelemisestä sekä käyttämisestä alueen maisemoimisessa.

34. Luvan haltijan on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelmaa vähintään viiden vuoden välein ja ilmoitettava tästä valvontaviranomaiselle. Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on muutettava, jos kaivannaisjätteen määrä tai laatu taikka jätteen käsittelyn tai hyödyntämisen järjestelyt muuttuvat merkittävästi.

ALUEEN HOITO JA VALVONTA

35 Laitokselle on nimettävä asianmukaisen pätevyyden omaava vastaava hoitaja, jonka nimi ja yhteystiedot on ilmoitettava lupaviranomaiselle.

36. Asiaton pääsy alueelle on estettävä rakenteellisin keinoin, kuten aitaamalla alue tarvittavilta osilta.

37. Luvanhakija vastaa siitä, että mahdolliset ulkopuoliset urakoitsijat saavat tämän päätöksen sekä tarpeelliset toimintaan liittyvät asiakirjat tietoonsa ja noudattavat niitä.

TOIMINNAN MUUTTAMINEN JA LOPETTAMINEN

38. Laitoksen toiminnan ja valvonnan kannalta olennaisista muutoksista on tehtävä kirjallinen ilmoitus lupaviranomaiselle hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä. Luvanhaltijan vaihtumisesta on uuden haltijan ilmoitettava viipymättä kirjallisesti lupaviranomaiselle. Luvanhaltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.

39. Lupaviranomaiselle on varattava mahdollisuus tarkastaa laitos, jotta voidaan varmistua siitä, että kaikki ympäristöluvan edellyttämät toimenpiteet sekä vaatimukset on täytetty. Alueella tulee valvontaviranomaisen erillisestä vaatimuksesta tehdä tarpeelliseksi katsottavia maaperä-, vesi-, ja pohjavesiselvityksiä niin toiminnan aikana kuin sen päätyttyäkin.

40. Lupa-ajan päättyessä, tai toiminnan loppuessa jo ennen tätä, hakijan on pyydettävä Toholammin kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta alueen lopputarkastus.

PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN KÄYTTÖÖNOTTO

41. Toiminnanharjoittajan tulee olla selvillä toimialansa parhaan taloudellisesti käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ympäristönsuojelutoimenpiteenä. Päätöksen muutosta voidaan vaatia, mikäli käytössä olevaa tekniikkaa parantamalla voidaan ympäristöön

aiheutuvaa kuormitusta vähentää niin, ettei siitä aiheudu kohtuuttomia kustannuksia.

PERUSTELUT

LUVAN MYÖNTÄMISEN EDELLYTYKSET
Hakemuksen ja lupamääräysten mukainen toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimuksen sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulain ja sen nojalla on säädetty.

Toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti, toiminnasta ei normaalitilanteessa aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä naapuruussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Alueella on ollut aikaisempaa maa-aineksen ottamistoimintaa. Nyt haettu lupa on jatkoa alueella tapahtuneeseen toimintaan. Toiminta ei siten muutu siitä, mitä se on ollut aiemman, lainvoimaisen maa-ainesluvan nojalla. Lupahakemuksessa esitetty toiminta ei ole kaavan vastaista: alueella on Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa osoitettu tuulivoimaloiden alue (tv) ja kohde on Länsi-Toholammin tuulivoimakaavassa osoitettu juuri kiviainesten ottamiseen.

Ottamistoiminta ei siten aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Yhteiskäsittelylupa on, ottaen huomioon annetut lupamääräykset, ollut myönnettävissä.

LUPAMÄÄRÄYSTEN YLEISET PERUSTELUT
Määräyksiä annettaessa on ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti otettu huomioon toiminnan luonne, toiminnan vaikutusalueen ominaisuudet, pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimenpiteet. Päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevat lupamääräykset perustuvat parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan.

Maa-aineslain 11 §:n mukaan ainesten ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta

aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivat sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta. (9.12.1983/928). Samassa pykälässä on säädetty, mistä määräykset on annettava.

LUPAMÄÄRÄYSTEN YKSILÖIDYT PERUSTELUT
Lupamääräys 1: Perustuu asetukseen kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta. (VNa 800/2010).

Lupamääräykset 2-3: Ottamissuunnitelmassa ja siihen liittyvissä kartoissa ja piirroksissa on määritelty ottamisalue poikkileikkauksineen. Ottamisen rajoihin nähden on määrätty säilytettäväksi suojavyöhykkeet toiminnan haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi. (MAL 11 §; YSL 17 ja 52 §).

Lupamääräykset 4-5: Yhteiskäsittelylupa on myönnetty haetulle kiviainesmäärälle kymmeneksi (10) vuodeksi (YSL 87 §; MAL 10 §). Lupamääräysten 4 ja 5 tarkoituksena on myös tuotantoa ja tuotantomääriä rajoittamalla ehkäistä toiminnasta aiheutuvia ympäristöhaittoja. (YSL 52 §).

Lupamääräys 6-7: Tarkoituksena on ehkäistä lähimmille asuinkiinteistöille aiheutuvat ympäristöhaitat (YSL 52 §; NaapL 17 §). Määräyksellä on rajoitettu toiminnasta aiheutuvaa melupäästöä.
Lupamääräyksen mukaisesti toiminnasta aiheutuva melu ei saa ylittää valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja häiriintyvissä kohteissa ja tarvittaessa luvan haltijan on selvitettävä melutilannetta ja poistettava meluhaitta. Luvan haltija on velvollinen huolehtimaan riittävästä melun torjunnasta.

Lupamääräys 8 on annettu toimintaa koskevan vakuuden asettamiseksi. Maa-aineslain 12 §:n mukaan lupaviranomainen voi määrätä, että ennen ainesten ottamista hakijan on annettava hyväksyttävä vakuus lupamääräyksissä määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta.

Lupamääräykset 9-11 on annettu toiminnan haitallisten vaikutusten välttämiseksi ja rajoittamiseksi. Alin ottotaso on määrätty hakemuksen mukaisesti (N2000). Ottotason valvomiseksi on määrätty korkotasojen riittävästä merkitsemisestä. Päätöksessä on annettu määräyksiä ottamisalueen rajaamiseksi ja merkitsemiseksi. (MAL 11 §).

Lupamääräykset 12-14 on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen estämiseksi. Toiminnassa on ennalta varauduttava toimiin onnettomuuksien ja muiden poikkeuksellisten tilanteiden estämiseksi ja niiden terveydelle ja ympäristölle haitallisten seurausten rajoittamiseksi. Ilmoitusvelvollisuus häiriö- ja poikkeustilanteista on tarpeen viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten viranomaisohjeiden antamiseksi. Välittömiin torjuntatoimiin ryhtymisestä on

annettu määräys, jotta poikkeustilanteesta aiheutuvat haitat jäisivät mahdollisimman pieniksi. (YSL 14-17, 19, 52, 123, 134 §).

Lupamääräykset 15-16 on annettu toiminnasta aiheutuvan melun torjumiseksi. Murskauslaitoksen ja varastokasojen asianmukaisella sijoittamisella on huomattava vaikutus melutasoon lähimmissä melulle alttiissa kohteissa ja laitoksen ympäristössä ylipäätään. (VNp 993/1992; YSL 52 §; NaapL 17 §).

Lupamääräysten 17-23 tarkoituksena on terveys- ja ympäristöhaittojen ehkäiseminen, mm. rajoittamalla toiminnasta aiheutuvaa pölyhaittaa ja pölyn leviämistä sekä varmistamalla, että räjäytystöiden haitalliset vaikutukset rajoittuvat mahdollisimman vähäisiksi. (YSL 52 §; NaapL 17 §).

Lupamääräykset 24-26: Jätehuolto on hoidettava jätelain ja Toholammin kunnassa voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti. Toimittamalla jätteet asianmukaiseen käsittelyyn sekä hyödyntämällä hyötykäyttökelpoiset jätteet ehkäistään niistä aiheutuvaa roskaantumista, ympäristön pilaantumista ja terveyshaittaa. (JäteL 8, 13, 121 §.) Sosiaalitilojen jätevesien asianmukainen käsittely estää maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen sekä ulosteperäisten bakteerien leviämisen. (YSL 16-17, 52 §.)

Lupamääräykset 27-28: Maisemointia koskevat lupamääräykset on annettu alueen siistimiseksi toiminnan päätyttyä sekä ottamistoiminnan luontoon ja maisemakuvaan kohdistuvien vaikutusten vähentämiseksi. Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta (VNa 926/2005) 8 §:n mukaan luvan voimassaoloajan aikana on toteutettava myös kaikki luvan edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet.

Lupamääräykset 29-32: Tarkkailua koskevat määräykset on annettu maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen estämiseksi. Tarkkailua voidaan muuttaa perustellusta syystä, mikäli toiminnasta ilmenee ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa. (YSL 6, 16-17, 52, 54, 62, 65-66 §).

Maa-aineslain 23 a §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden mukaan maa ainesluvan haltijan tulee vuosittain ilmoittaa lupaviranomaiselle otetun aineksen määrä ja laatu. Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta (VNa 926/2005) 9 §:n mukaan ilmoitus on tehtävä viimeistään tammikuun 31 päivänä.

Tarkkailua ja kirjanpitoa koskevat määräykset ovat tarpeen myös valvonnan ja tarkkailun toteuttamiseksi sekä toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien ympäristöriskien havaitsemiseksi ja estämiseksi. (YSL 62, 172 §; JäteL 118-119 §).

Lupamääräykset 33-34: Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman laatimisen tavoitteena on jätteiden synnyn ehkäisy, jätteiden hyödyntämisen edistäminen sekä jätteiden turvallinen käsittely ja ympäristön pilaantumisen ehkäisy. Suunnitelma on tarvittaessa päivitettävä maa-aineslain 16 b §:n mukaisesti. (YSL 114 §; MAL 16 b §).

Lupamääräykset 35-37: Luvan haltija vastaa toiminnan luvanvaraisuudesta ja on velvollinen huolehtimaan, että myös ulkopuoliset urakoitsijat noudattavat lupamääräyksiä.

Lupamääräys 38: Olennaiset muutokset toiminnassa saattavat aiheuttaa tarvetta tarkistaa lupaa tai suorittaa valvontatoimenpiteitä, joten niistä tulee ilmoittaa lupaviranomaiselle hyvissä ajoin. (YSL 29, 170 §).

Lupamääräys 39 on annettu valvonnan toteuttamiseksi ja sitä varten tarpeellisten tietojen saamiseksi. Toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta. (YSL 62, 94 §.)

Lupamääräys 40: Valtioneuvoston asetuksen maa-ainesten ottamisesta 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on pyydettävä lupaviranomaiselta lopputarkastus ennen toiminnan päättymistä. Alueellisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen edustaja voi halutessaan osallistua katselmukseen.

Lupamääräys 41: Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista sekä seurattava ja hyödynnettävä toimialan parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. (YSL 6, 8 §).

LAUSUNTOJEN JA MUISTUTUSTEN HUOMIOIMINEN
Hakemuksesta ei saatu lausuntoja tai muistutuksia.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO
Päätös on voimassa 30.11.2036 saakka.

ASETUKSEN JA MUIDEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN
Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksoä, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO
Päätöksen antopäivä on 15.10.2026. Tämä päätös on lainvoimainen 30.11.2026, jos päätökseen ei haeta muutosta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET
Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) 5-8, 11, 14-17, 19-20, 22, 27, 29, 34, 39, 39a, 42-45, 47a, 48-49, 52-54, 58, 62, 65-66, 83, 85-89, 94, 113-114, 123, 134, 170, 172, 190-191, 198-200 §.

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (VNa 713/2014) 2-4, 11-15 §.

Maa-aineslaki (MAL 555/1981) 3-4b, 5-7, 10-13, 16b, 19-20 a, 21, 23-23b §.

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (VNa 926/2005) 1-4, 6-9 §.

Jätelaki (JäteL 646/2011) 6, 8, 13, 15-17, 29, 118-121 §.

Valtioneuvoston asetus jätteistä (VNa 179/2012) 4, 7-9, 12, 17, 20 §.

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §.

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (VNa 800/2010).

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (VNp 993/1992).

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (VNa 190/2013).

Vesilaki (587/2011)

Lisäksi on otettu huomioon säädökset, määräykset ja ohjeet:
Jokilaaksojen jätelautakunta, Jätehuoltomääräykset 21.6.2022 Maa-ainesten ottaminen, Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:24

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN
Lupahakemuksen käsittelystä peritään Toholammin kunnan maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta suoritettavien maksujen (1.8.2023 voimaan tullut) sekä ympäristönsuojeluviranomaisen (Toholammin kunnanvaltuuston hyväksymä 18.4.2016 § 27) taksan mukaisesti maksuna seuraavaa:

<u>Maa-aineslupapäätös:</u>
Perusmaksu suunnitelmaa kohti **200 €**
Otettavan kokonaismaa-ainesmäärän mukaan **420 €**
Naapurin tai asianosaisen kuuleminen **150 €** (30 €/kpl)

<u>Ensimmäisen vuoden valvontamaksu:</u>
Perusmaksu **100 €**

Jokaiselta alkavalta 1000 m^3:n ottomäärältä 30 €/alkava 1000 m^3, joka ylittää 2000 m^3 **150 €**

Ympäristölupa
Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto **1000 €**

Verottomat maksut yhteensä **2020 €**

JAKELU
Hakija
LVV
Laskutus

Esittelijä Ympäristötarkastaja Vaaraniemi Pia

Päätösehdotus Toholammin kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää hakijalle maa-aines- ja ympäristönsuojelulakien mukaisen yhteiskäsittelyluvan kiinteistölle 849-401-51-56. Lupa myönnetään edellyttäen, että toiminnassa noudatetaan tässä päätöksessä annettuja lupamääräyksiä ja muilta osin toimitaan hakemuksen ja siihen liitettyjen suunnitelma-asiakirjojen mukaisesti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 4	05.02.2024
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 39	07.11.2024
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 22	15.10.2026

Rakennusjärjestyksen uudistaminen

RakYmL 05.02.2024 § 4

Valmistelija

Rakennustarkastaja Tuure Viljamaa, puh. 040 150 5310

Toholammin kunnan nykyinen rakennusjärjestys on tullut voimaan 15.3.2002, kunnanvaltuuston hyväksymänä. Maankäyttö- ja rakennuslain § 14 mukaan jokaisessa kunnassa on oltava rakennusjärjestys.

Eduskunnan päätöksellä helmikuussa 2023 hyväksyttiin rakentamislaki. Maankäyttö- ja rakennuslain kaavoitukseen liittyvät säädökset jätettiin ennalleen ja niistä muodostettiin uusi erityislaki, joka nimettiin alueidenkäyttölaiksi. Molemmat uudet erityislait tulevat voimaan 1.1.2025.

Uudessa rakentamislaissa rakentamista säätelevien erilaisten lupien määrä vähenee, rakentamislupa korvaa kattavasti maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen rakennus- ja toimenpideluvan sekä toimenpideilmoituksen. Maisematyölupa, purkamislupa ja purkamisilmoitus sisältyvät myös uuteen rakentamislakiin.

Rakentamislain 42 § määrittää, mille rakentamishankkeelle tulee jatkossa hakea rakentamislupa. Rakentamislaissa luvanvaraisuudesta vapautettua rakentamista voidaan kuitenkin ohjata tietyiltä osin rakennusjärjestyksellä, mm. kokoon ja soveltuvuuteen liittyvin määräyksin. Erikseen määriteltyjen rakennelmien rakennuspaikalle sijoittaminen voidaan rakennusjärjestyksen perusteella määrätä rakentamislupaa edellyttäväksi.

Rakennusjärjestyksellä voidaan myös ohjata rakennuspaikkaa ja sen muodostumiseen vaikuttavia tekijöitä. Tällaisia ovat mm. rakennuspaikan vähimmäiskoko, rakentamisen määrä kaavoittamattomilla alueilla, rakentamistapa ja sekä rakennuspaikan varusteet. Näistä viimeisistä esimerkkeinä aidat, istutukset, leikkimökki ja koiratarha.

Rakennusjärjestyksellä ei kuitenkaan voi kumota tai muuttaa oikeusvaikutteisen yleiskaavan, asemakaavan tai rakentamista koskevan lainsäädännön määräyksiä.

Rakennusjärjestyksessä voidaan osoittaa suunnittelutarvealue (alueidenkäyttölaki § 16), jolla rakentamisluvan myöntäminen edellyttää myönteistä sijoittamislupapäätöstä. Suunnittelutarvealueiden kokonaismäärää ei ole rajattu, ja vastaavasti koko kunta voidaan määritellä yhdeksi kokonaiseksi suunnittelutarvealueeksi. Sijoittamisluvan myöntämisen ehdot ovat käytännössä samat kuin olivat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisella suunnittelutarveratkaisulla. Rakennusjärjestyksessä tai oikeusvaikutteisessa

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 4	05.02.2024
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 39	07.11.2024
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 22	15.10.2026

yleiskaavassa määritetyn suunnittelutarvealueen voimassaoloaika on enintään 10 vuotta kerrallaan.

Rakentamislain tullessa voimaan vasta 1.1.2025 on rakennusjärjestyksen käsittelyssä meneteltävä nyt voimassa olevan maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Valmistelussa noudatetaan soveltuvilta osin, maankäyttö- ja rakennuslaissa kaavoitukseen liittyen vuorovaikutuksesta ja nähtäville asettamisesta annettuja lainkohtia (MRL § 62 ja § 65). Valmiin rakennusjärjestyksen hyväksyy kunnanvaltuusto (MRL § 15). Muilta osin noudatetaan maankäyttö- ja rakennusasetuksen § 6 annettuja säädöksiä. Kuntaliiton toimesta ollaan laatimassa uutta mallipohjaa sekä ohjetta rakennusjärjestyksestä, ja tätä alkuvuodesta valmistuvaa perusversiota tullaan hyödyntämään myös Toholammilla mahdollisimman paljon.

Rakennusjärjestyksen muutostyö käynnistyy osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisella, jonka hyväksyy noudatettavaksi rakennus- ja ympäristölautakunta.

Esittelijä Rakennustarkastaja Viljamaa Tuure

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää:

1. Aloittaa rakennusjärjestyksen uudistamisen.
2. Hyväksyä Toholammin rakennusjärjestys 2025, osallistumis- ja arviointisuunnitelman asettamisen nähtäville.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

RakYmL 07.11.2024 § 39

Valmistelija Rakennustarkastaja Tuure Viljamaa, puh. 040 150 5310

Rakennusvalvonta on laatinut luonnoksen Toholammin kunnan rakennusjärjestykseksi. Rakennusjärjestystä on valmisteltu yhteistyössä lähiseudun kuntien rakennusvalvontojen ja Kuntaliiton kanssa.

Esittelijä Rakennustarkastaja Viljamaa Tuure

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää asettaa rakennusjärjestysluonnoksen julkisesti nähtäväksi ja pyytää luonnoksesta lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 4	05.02.2024
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 39	07.11.2024
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 22	15.10.2026

RakYmL 15.10.2026 § 22
24/10.03.00.00/2024

Valmistelija Rakennustarkastaja Jouko Rekilä, puh. 040 150 5310

Luonnos uudesta Toholammin kunnan rakennusjärjestyksestä on ollut nähtävillä 13.12.2024 – 13.1.2025 välisen ajan. Nähtävillä oloaikana ei jätetty yhtään muistutusta.
Rakennusjärjestysluonnoksesta pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta:
- naapurikunnat / ei lausuntoja
- Keski-pohjanmaan liitto / lausunto, ei huomautettavaa
- Keski-Pohjanmaan pelastuslaitos / ei lausuntoa
- Telia Finland Oyj / ei huomautettavaa
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue/ ei huomautettavaa
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus / lausunto
- Keski-Pohjanmaan alueellinen vastuumuseo / lausunto

Rakennusjärjestysehdotus ja lausunnot ovat esityslistan oheismateriaalina. Rakennusjärjestysluonnosta on muokattu annettujen lausuntojen pohjalta.

Valmistelijan ehdotus:

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää asettaa ehdotuksen uudesta rakennusjärjestyksestä julkisesti nähtäville kunnan verkkosivuille. Ehdotuksesta pyydetään uudet lausunnot siinä laajuudessa kuin on rakentamislain 19 §:ssä säädetty.

Esittelijä Rakennustarkastaja Rekilä Jouko

Päätösehdotus Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää asettaa ehdotuksen uudesta rakennusjärjestyksestä julkisesti nähtäville kunnan verkkosivuille. Ehdotuksesta pyydetään uudet lausunnot siinä laajuudessa kuin on rakentamislain 19 §:ssä säädetty.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 7	09.04.2026
Rakennus- ja ympäristölautakunta	§ 23	15.10.2026

Ympäristökatselmus 2026

RakYmL 09.04.2026 § 7

Valmistelija	Rakennustarkastaja Ympäristötarkastaja Oheismateriaalina olevassa katselmuspöytäkirjassa on listattu kohteissa tehdyt havainnot ja niiden perusteella määrätyt toimenpiteet. Katselmus tehdään toukokuussa. Tulevasta katselmuksesta on tiedotettu kuntalaisia Tohotuli-tiedotteessa, joka on jaettu kaikkiin talouksiin.
Esittelijä	Rakennustarkastaja Rekilä Jouko Ympäristötarkastaja Vaaraniemi Pia
Päätösehdotus	Katselmuksella tarkastetaan kohteet, joille on määrätty toimenpiteitä ja lisäksi katselmoidaan uudet ilmoitetut kohteet. Sovitaan katselmuspäivä toukokuulle.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin ja sovittiin katselmuspäiväksi 21.5.2026. Juha Hirvinen poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi klo 13.20 - 13.34.

RakYmL 15.10.2026 § 23
118/11.03.02/2025

Esittelijä	Rakennustarkastaja Rekilä Jouko Ympäristötarkastaja Vaaraniemi Pia
Päätösehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyy liitteenä olevan muiston (ei julkinen JulkL § 5)
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan viranhaltijapäätökset

RakYmL 15.10.2026 § 24

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tietoon saatetaan viranhaltijoiden päätökset ja päätösluettelo. Päätösluettelot ovat oheismateriaalina.

rakennustarkastaja	29.5.-8.10.2026

Esittelijä

Rakennustarkastaja Rekilä Jouko
Ympäristötarkastaja Vaaraniemi Pia

Päätösehdotus

Merkitään viranhaltijapäätökset tiedoksi ja päätetään, ettei niiden ottokelpoisia päätöksiä oteta kuntalain 92 §:n perusteella käsiteltäväksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Muut asiat

RakYmL 15.10.2026 § 25

Kokouksessa esille tulleet asiat.

Päätös Muita asioita ei tullut esille.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 18, § 19, § 20, § 22, § 23, § 24

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 21, § 25

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa *(asianosainen)*, sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Toholammin kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Toholammin kunta, Rakennus- ja ympäristölautakunta

Kirjaamon yhteystiedot:

Postiosoite:	Lampintie 5, 69300 Toholampi
Käyntiosoite:	Lampintie 5 (Kunnantalo)
Sähköpostiosoite:	toholammin.kunta@toholampi.fi
Puhelinnumero:	040 150 5200

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 8.00 - 16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Toholammin kunnan kirjaamosta.